

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อนาคตสังคมและการเมืองในอนาคตจะมีความโปร่งใสมากขึ้นเนื่องจากจะมีการตรวจสอบจากหน่วยงานองค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้นคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนไทยเพราะหากคนไทยได้รับการปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอก็จะเป็นคนที่มีคุณภาพ คือ เป็นทั้งคนเก่งและคนดี อันส่งผลให้สังคมและประเทศชาติเจริญก้าวหน้าอย่างสงบสุข แต่หากคนไทยไร้ซึ่งคุณธรรม หากแม้มีวิชาความรู้แต่นำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องและก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543 : 191) มีการซึมซับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาอย่างขาดการไตร่ตรองก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมไทยนานัปการ คนในสังคมสนใจมุ่งพัฒนาด้านวัตถุเห็นความสำคัญของวัตถุยิ่งกว่าจิตใจ ซึ่งทำให้เกิดค่านิยมความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ประกอบกับผู้คนดิ้นรนเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม บุคคลส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับปัญหาการเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ส่งผลรุนแรงต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยทุกด้านจากเดิมที่เป็นสังคมเรียบง่าย มีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กลายเป็นสังคมที่มีชีวิตแข่งขันกัน ชิงดีชิงเด่นกันมากที่สุด ค่านิยมของสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป เช่น จากการศึกษาแสวงหาผลประโยชน์ โดยไม่สนใจผลกระทบอันร้ายแรงที่เกิดจากการกระทำของตน ความเจริญทางด้านวัตถุทำให้จิตใจของคนเสื่อมลง ในปัจจุบันเยาวชนไทยได้รับอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมจากตะวันตกมากมายบางอย่างไม่เหมาะสมกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย เช่น การแต่งกายและการเลียนแบบพฤติกรรมที่ผิด ๆ การยกพวกตีกัน ปัญหาเหล่านี้ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่น เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต มีอารมณ์รุนแรง มีปัญหาการปรับตัว เช่น ปรับตัว ให้เข้ากับเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ปัญหาความประพฤติขาดระเบียบวินัยด้านการแต่งกายด้านความรับผิดชอบ ไม่แสดงความเคารพครูอาจารย์ หนีเรียน พูดคำหยาบ พูดโกหก พูดล้อเลียน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและเมื่อนักเรียนเหล่านี้จบชั้นประถมศึกษาเข้าสู่มัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อก็อาจมีเพื่อนฝูงมาชักชวนสร้างบรรยากาศให้เกิดความตึงเครียดในโรงเรียน เช่น การก่อการวิวาท ปัญหาเหล่านี้เป็นความเสื่อมทางด้านจิตใจ เป็นผลกระทบต่อผู้ปกครอง

โรงเรียน บุคคล ในสังคม และการพัฒนาประเทศทำให้ประเทศชาติขาดประสิทธิภาพเพราะเยาวชนเป็นกำลังสำคัญของประเทศ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา ไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (มาตรา 23) การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (มาตรา 24) การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการที่จะพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ และคือจุดมุ่งหมายนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า

นอกจากนี้ผลการสำรวจของโครงการติดตามสภาพการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดมหาสารคาม ปี 2549-2550 สะท้อนปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ภาวะด้านการศึกษาเด็กในระดับประถม พบว่า ร้อยละนักเรียนที่โดดเรียน ร้อยละนักเรียนที่ลอกการบ้านหรือข้อสอบเพื่อน ร้อยละ เช่น นักเรียนที่รู้สึกปลอดภัยมาก เวลาไปโรงเรียนร้อยละนักเรียนที่ชอบไปโรงเรียน เท่ากับ 0.51/55.64/42.16/6.15 ตามลำดับ ด้านสังคมพบว่าร้อยละเด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ร้อยละเด็กที่ซื้อของตามห้างสรรพสินค้า

ร้อยละเด็กที่คุยโทรศัพท์เป็นประจำ ร้อยละเด็กที่อยู่บ้านเพื่อน ร้อยละเด็กที่พบเห็นการเสพยาเสพติดในสถานศึกษาร้อยละเด็กที่พบเห็นการพกพาอาวุธในสถานศึกษา เท่ากับ 32.49/14.58/13.28/9.81/ 10.43/26.21 ร้อยละเด็กที่ดูการ์ตูน ทีวี/วีซีดี ใ้ไป/เว็ปไป/คลิปไป เป็นครั้งคราวหรือประจำ เท่ากับ 9.95/7.63/5.34 /3.31 ตามลำดับ จากผลการสำรวจจาก โครงการฯดังกล่าวทั้งปัญหาด้านการศึกษา และด้านสังคมของเด็กซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าในสังคมปัจจุบันมีสื่อต่างๆ ปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการแสดงออก พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กระดับประถมศึกษาที่อยู่ในวัยที่เรียนรู้รู้อะไรต่าง ๆ ได้ง่าย ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กในการแสดงออก ตลอดจนอาจส่งผลต่อปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่ไม่มี ประสิทธิภาพโดยเกิดจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นอุปสรรค ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไปได้ (โครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2550 : 89-93) ซึ่งปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ การขาดคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชนดังกล่าว ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมที่กลายเป็นปัญหาของบ้านเมืองที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ปัญหาดังกล่าวถูกมองว่าเกิดจากความล้มเหลวของการศึกษา ดังนั้นการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในสังคมไทย อันเนื่องมาจากเยาวชนขาดคุณธรรมและจริยธรรม ควรเป็นภาระหน้าที่ของทุกคนที่เกี่ยวข้องจะต้องช่วยกันพัฒนาด้านจิตใจ และผู้บริหาร โรงเรียนควรมีหน้าที่บริหาร โรงเรียน โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นสำคัญ ถึงแม้การเรียนการสอนจะเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติก็ตามจุดมุ่งหมายของการเรียน การสอนก็คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนนั่นเอง การรู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ก็จะมีผลสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนเพราะถ้าไม่ได้รับการพัฒนาแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเสียแต่เริ่มแรก โอกาสที่จะประสบปัญหาชีวิตเมื่อเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตนั้นมีสูงมาก เช่น ปัญหาการเรียนล้มเหลว ปัญหาความก้าวร้าวทำลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ปัญหาขาดความรับผิดชอบ (พะเยาว์ เกาทัณฑ์ทอง, 2534 : 4) ปัญหาการซึมเศร้า ปัญหาเข้ากับเพื่อนไม่ได้ ปัญหาการหนีเรียน ปัญหาการรับผิดชอบต่อตัวเองและผู้อื่น

ดังนั้น โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนโดยตรง และจะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 8) ที่ว่า “ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ” ภารกิจหลักของโรงเรียน คือ

การจัดการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของหลักสูตร และมีหน้าที่ดูแลป้องกัน และควบคุมแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนให้มีการปรับตัวที่ดีขึ้น ลดปัญหา พฤติกรรมในด้านต่าง ๆ โรงเรียนจึงต้องหาแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับ นักเรียนซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะบุคลากรในโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ร่วมกันดำเนินการเพื่อดูแลช่วยเหลือทรัพยากรอันมีค่า ด้วยความรักและความเมตตา ดังนั้น การป้องกันและการแก้ไขปัญหาก็มีความจำเป็นที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหา มิให้เกิดขึ้นกับบุตรหลาน (กรมวิชาการ, 2542 : 1-12)

ในการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์นั้น สิ่งจำเป็นสำคัญที่ควรกระทำควบคู่กันไป คือ การบริหารจัดการชั้นเรียน โดยการเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้น แก่เด็ก นักเรียนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 12) หมวด 4 มาตรา 24 ข้อ 4 ระบุว่า จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่าง ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ไว้ในทุกวิชา โรงเรียนจะถือว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องคอยควบคุมและให้นักเรียนประพฤติ ปฏิบัติอยู่ในขอบเขตและต้องดำเนินการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม สอดแทรกในทุก สาระวิชาในการร่วมวางแผนที่สอดคล้องกันในนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสภาพ ความต้องการของท้องถิ่น ในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์ของนักเรียน

งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่ดำเนินการด้านกิจการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ นักเรียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคมร่างกาย และสภาวะจิตใจ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มี พฤติกรรมที่ดีงามมีระเบียบวินัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้อย่างเสมอ รู้จักนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ (นงเยาว์ กัลยาลักษณ, 2541 : 11) ผนวกกับนโยบาย ปฏิรูปการเรียนรู้ มุ่งให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการจัดการเรียนรู้คุณธรรม พัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสนับสนุนให้นักเรียนประกอบความดี มีค่านิยมที่ดีงามตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และ ระดับมัธยมศึกษา มีนักเรียน จำนวน 2,637 คน ครูและผู้บริหาร 111 คน ลูกจ้างชั่วคราว 27 คน มีการจัดการศึกษาที่ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และในพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 6) “การจัดการศึกษาต้องเป็นการจัดเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม ปฏิบัติให้เขาชนเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” มีภาระหน้าที่ในการจัดหลักสูตร กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ให้มีคุณภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สามารถดำรงชีวิตที่พึงประสงค์ของนักเรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา ร่วมกับคณะครูในสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ขาดความรับผิดชอบ ไม่ส่งการบ้าน ไม่สนใจการเรียนไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย จากครูอาจารย์ แสดงกิริยามารยาทที่ไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมหลบหนีการเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ปัญหาพฤติกรรมดังกล่าวมีผลกระทบต่อสถานศึกษาและตัวนักเรียนทำให้ผลการเรียนตกต่ำ คุณภาพของนักเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ และยังเป็นสาเหตุที่จะทำให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมากมาย

จากสภาพปัญหาการศึกษาที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยในฐานะเป็นหัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม มีความตระหนักในปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงาน แก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนทุกฝ่าย ดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการขาดความรับผิดชอบ ด้านการไม่สนใจเรียนและด้านการหนีเรียนโดยประสานกับครูประจำชั้น ผู้ปกครองนักเรียน ครูพิเศษในสายชั้น และครูกิจการนักเรียน เพื่อร่วมมือหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน ให้เป็นไปในทางที่ดี มีประสิทธิภาพ ไม่ก่อปัญหาให้กับสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ด้านการขาดความรับผิดชอบ ด้านการไม่สนใจการเรียนและด้านการหนีเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ร่วมการวิจัย จำนวน 17 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย ซึ่งเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/8

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 – 3/7

จำนวน 7 คน และครูประจำวิชา จำนวน 7 คน

1.1.3 ครูกิจการนักเรียน จำนวน 2 คน

1.2 ประชากร ละกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1.2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1-3/8 จำนวน

342 คน

1.2.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1-3/8

โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม จำนวน 45 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจงดังนี้คือ

1) นักเรียนที่มีปัญหาด้านขาดความรับผิดชอบ จำนวน 15 คน

2) นักเรียนที่มีปัญหาด้านการไม่สนใจเรียน จำนวน 20 คน

3) นักเรียนที่มีปัญหาด้านการหนีเรียน จำนวน 10 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 107 คน

1.3.1 ครูประจำชั้น จำนวน 8 คน

1.3.2 ครูประจำวิชา จำนวน 7 คน

1.3.3 ครูทำหน้าที่กิจการนักเรียน จำนวน 2 คน

1.3.4 นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 45 คน

1.3.5 ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 45 คน

1.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

1.4.1 ตัวแปรอิสระ คือ การศึกษาการดำเนินงานแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่

พึงประสงค์ของนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการขาดความรับผิดชอบ ด้านการไม่สนใจการเรียน และด้านการหนีเรียน

1.4.2 ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการศึกษาการดำเนินงานแก้ไข

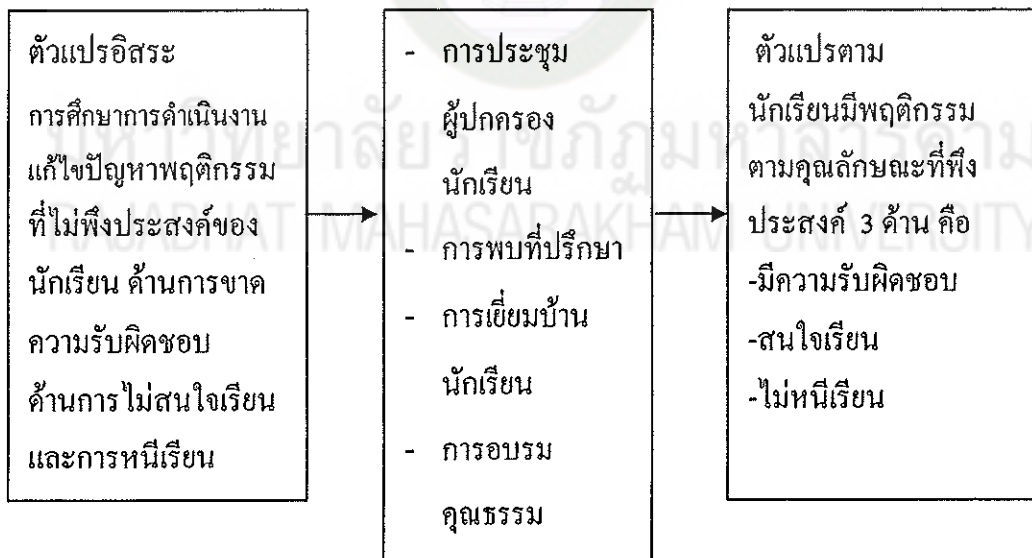
พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการมีความรับผิดชอบ ด้านการสนใจเรียน และด้านการไม่หนีเรียน

การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (PAOR) ตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ประวิต เอราวรรณ์, 2545 : 11-20) เพื่อศึกษาการดำเนินงานแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การปฏิบัติ (Action)
3. การสังเกต (Observation)
4. การสะท้อนผล (Reflection)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษาการดำเนินงานแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการศึกษาการดำเนินงานแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ตั้งแต่วันที่ 3 พฤศจิกายน 2551 ถึงวันที่ 1 กันยายน 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การศึกษาการดำเนินงานแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน หมายถึง การหาวิธีป้องกันและเสริมสร้างพฤติกรรมหรือการกระทำของนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 3 ด้าน คือ ด้านการขาดความรับผิดชอบ ด้านการไม่ตั้งใจเรียน และด้านการหนีเรียน ซึ่งกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดเกณฑ์ในการพัฒนานักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 3 ด้านดังนี้

1.1 การขาดความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกในลักษณะที่ไม่มีความตั้งใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่เอาใจใส่ ไม่มีความละเอียด รอบคอบ ไม่มีการวางแผนงาน ไม่มีความเพียรพยายาม อุตุน เพื่อทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

1.1.1 การขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การไม่รู้จักรับบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่รู้จักถูก ผิด ไม่ยอมรับผลการกระทำของตนเอง

1.1.2 การขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม หมายถึง การไม่ร่วมทำงานตามที่ครูกำหนดให้ เช่น ไม่ทำเวรประจำวัน ไม่ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน การไม่รักษาสมบัติส่วนรวม

1.2 การไม่สนใจเรียน หมายถึง การส่งงานไม่ทันตามที่ครูผู้สอนกำหนด ติดต่อกัน 2 ครั้ง ในแต่ละวิชา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการหรือระเบียบที่โรงเรียนกำหนด

1.3. การหนีเรียน หมายถึง การที่นักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน เป็นบางรายวิชา หรือเข้าเรียนไม่ตรงเวลาที่ครูกำหนด ตามตัวบ่งชี้ดังนี้

1.3.1 นักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.3.2 นักเรียนไม่เข้าเรียนเป็นบางรายวิชา

1.3.3 นักเรียนไม่เข้าเรียนตั้งแต่เข้าจนเย็น

1.3.4 นักเรียนไม่เข้าเรียนตรงตามเวลาที่กำหนด

2. ลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกที่เหมาะสม 3 ด้าน คือ ด้านมีความรับผิดชอบ ด้านการสนใจเรียน และด้านการไม่หนีเรียนและปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบข้อบังคับที่ทางโรงเรียนกำหนด รวมถึงมารยาททางสังคมและการมีคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

3. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หมายถึง การแสดงออกที่ไม่เหมาะสม 3 ด้าน คือ ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่สนใจเรียน มีการหนีเรียนและไม่ปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบข้อบังคับ ที่ทางโรงเรียนกำหนด รวมถึงมารยาททางสังคม และการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

4. นวัตกรรมหรือวิธีการ หมายถึง กิจกรรมหรือยุทธวิธีที่กลุ่มผู้วิจัย ได้นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม ในด้านการขาดความรับผิดชอบ การไม่สนใจเรียน การหนีเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

4.1 การประชุมผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษา ร่วมประชุมกับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อหาวิธี แก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ของนักเรียน

4.2 การพบครูที่ปรึกษา หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษามาพบปะกับนักเรียน เพื่อให้คำปรึกษาและแนะแนวทางการปฏิบัติตนที่ถูกต้องแก่นักเรียนเพื่อให้ นักเรียนพฤติกรรมให้ดีขึ้น

4.3 การเยี่ยมบ้านนักเรียน หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อพบปะ กับผู้ปกครองนักเรียนและหาทางช่วยเหลือนักเรียนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

4.4 การอบรมคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การพานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคน รวมทั้งนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ 3 ด้าน คือ ด้านการขาดรับผิดชอบ ด้านการไม่สนใจเรียน และ ด้านการหนีเรียน ให้อยู่ร่วมกิจกรรมเพื่อฝึกปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยครูประจำชั้น ครูพิเศษที่สอนสังคมศึกษา เป็นผู้ฝึกปฏิบัติ สถานที่ใช้อาการปฏิบัติธรรม ของโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

5. ครูที่ปรึกษา หมายถึง ครูประจำชั้นที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

6. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

7. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย หมายถึง ครูที่ปรึกษา ครูพิเศษ ครูฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

8. กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง กลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือมีพฤติกรรมที่มีปัญหาการแสดงออกใน 3 ด้าน คือ ด้านการขาดความรับผิดชอบ ด้านไม่สนใจเรียน และด้านการหนีเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นการศึกษาการดำเนินงานแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านการขาดความรับผิดชอบ ด้านการไม่สนใจการเรียนและด้านการหนีเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
2. ได้สารสนเทศว่าด้วยการศึกษาการดำเนินงานเพื่อการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและการศึกษาการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน
3. นักเรียนมีพฤติกรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ด้านคือ มีความรับผิดชอบสนใจการเรียนและไม่หนีเรียน